

Лабораторія селекція і насінництва кукурудзи

Історія лабораторії

Селекційна робота з кукурудзою розпочата у 1912. В різні роки підрозділом керували Козубенко В.О., Гурґєв Б.П., Козубенко Л.В., Чупіков М.М. З 2010 року лабораторію очолює Чернобай Л.М.

Використання явища гетерозису в селекції кукурудзи починалося з міжсорткової гібридизації. Кращі міжсорткові гібриди перевищували за урожаєм зерна районовані на той час сорти в середньому на 10-15%.

До початку 60-х років ХХ століття, коли розпочинав у нинішньому вигляді свою роботу відділ селекції кукурудзи, міжсортна гібридизація вичерпала себе і до створення гібридів залучались спеціально створені самозапилені лінії. Першими гібридами такого типу були сортолінійні гібриди. Першими міжлінійними гібридами, створеними у підрозділі, стали Буковинський 3-ТВ та Харківський 10-ТВ.

В середині 80-х років минулого століття в підрозділі одним із шляхів розширення генетичної основи вихідного матеріалу в гетерозисній селекції стало залучення екзотичної плазми з географічно-віддалених регіонів. В селекцію залучали нові джерела екзотичної плазми, в тому числі екзотичні пізньостиглі форми з країн Латинської Америки, Азії, Африки, Австралії. В 90-х роках до відділу селекції кукурудзи Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва поступив новий матеріал з Мексики (СІММУТ) та з Краснодарського науково-дослідного інституту сільського господарства ім. П. П. Лук'яненко (колекція ВІР). В цей час у відділі селекції кукурудзи в широких масштабах почалося створення нового покоління міжлінійних гібридів різних груп стиглості. Наголос робився, в першу чергу, на високу урожайність нових гібридів, їх низьку збиральну вологість.

За останні 15 років біля 40 гібридів кукурудзи різних груп стиглості та напрямів використання занесено до Реєстру сортів рослин України, та 8 гібридів занесено до Реєстру селекційних досягнень РФ. Лабораторія тісно співпрацює з Белгородською сільськогосподарською академією та ООО «Белкорн» (РФ). Нами створені спільні гібриди кукурудзи, які успішно пройшли державне сортопробування в 5 регіоні Росії (БелХа 234 МВ, БелХа 250 МВ, БелХа 300 МВ, БелКорн 310 МВ, Шебекінський 245 МВ) і занесені до Реєстру селекційних досягнень РФ.

Рівень потенційної урожайності гібридів кукурудзи занесених до Реєстру сортів рослин України за останні роки в виробництві складає 9,5-14,5 т/га, що свідчить про їх конкурентноздатність до закордонних. Товарні посіви гібридів селекції інституту щорічно сягають 400-500 тис. га. Економічний ефект складає близько 5 - 9млн. грн з 1 тис. га.

Практичний досвід науково-дослідних установ показує, що гібриди української селекції більш пристосовані до місцевих ґрунтово-кліматичних умов, ніж закордонні, в той же час ціна однієї тони вітчизняного насіння в два-три рази нижче. В теперішній час виробництво має всі біотики високоврожайних гібридів – від ранньостиглих до середньопізніх .

Напрямки роботи лабораторії

Основна діяльність лабораторії проводиться в напрямку створення гібридів різних груп стиглості, високоврожайних, з оптимізованою структурою елементів продуктивності, адаптивних, з швидкою віддачею вологи зерном при дозріванні, пристосованих до механізованого збирання, тобто, стійких до ламкості стебла, поникання качанів, а також стійких до біо- та абіотичних факторів.

Одночасно зі створенням нових гібридів нами проводиться велика робота по покращенню уже занесених до Державного реєстру гібридів.

Склад лабораторії

На даний момент в лабораторії працює 10 фахівців, серед яких 9 наукових співробітників(1 – доктор наук, 5 – кандидатів наук), 1 агроном.

Науковий керівник завдання, завідувача лабораторією – **Чернобай Лариса**

Миколаївна , канд.
сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

Козубенко Леонід Васильович - головний науковий співробітник, доктор
сільськогосподарських наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Барсуков Ігор Петрович - ведучий науковий співробітник, канд. сільськогосподарських
наук

Сікалова Олена Валентинівна - , канд. сільськогосподарських наук, старший науковий
співробітник

Музафаров Наїль Мінеярович - канд. сільськогосподарських наук, старший науковий
співробітник

Овсяннікова Наталія Станіславівна- канд. сільськогосподарських наук, старший
науковий співробітник

Деркач Іріна Борисівна - науковий співробітник

Понуренко Сергій Геннадійович - науковий співробітник

Китайова Світлана Сергіївна- науковий співробітник

Супрун Володимир Вікторович - агроном

Основні наукові розробки

Гібриди кукурудзи на зерно та силос

ФАО 150-199

Харківський 195 МВ

універсал

Подих

універсал

ФАО 200-299

Харківський 295 МВ

на зерно

Пам'ять Чупікова

на зерно

БелХа 234 МВ

універсал

Лелека МВ

на зерно

Шебекінський 245 МВ

універсал

Гарантія МВ

універсал

БелХа 250 МВ

універсал

Олігарх МВ

на зерно

Б	ел	К	орн 260 МВ
---	----	---	------------

універсал

Символ МВ

на зерно

Русич

універсал

Харківський 250 МВ

універсал

Світанок МВ

на зерно

Харківський 291 МВ

універсал

Вимпел МВ

на зерно

Борец МВ

універсал

Варта МВ

на зерно

Серпанок МВ

на зерно

Слобожанський МВ

універсал

Танго МВ

універсал

Капітал МВ

універсал

Кардінал МВ

універсал

ФАО 300-350

БелХа 300 МВ

універсал

Злагода МВ

універсал

Б	ел	К	орн 310 МВ
---	----	---	------------

універсал

Індустрія МВ

на зерно

Донор МВ

на зерно

Нива МВ

універсал

Шедевр МВ

на зерно

Витязь МВ

універсал

Харківський 311 МВ

універсал

Харківський 340 МВ

універсал

Кредит МВ

універсал

Моноліт МВ

універсал

Харківський 329 МВ

універсал

Цукрова кукурудза

Дебют

Ракурс

Дмитрик

Розлусна кукурудза

Сорт Ерліконт

Ірида

Технічна кукурудза

Сталкер

Найбільш вагомі наукові публікації

Козубенко Л. В., Гурьєва И. А. Селекція кукурузи на раннеспелість. – Харків, 2000. - 239 с.

□ Контакти

По питанню придбання насіння гібридів кукурудзи звертатись за телефонами:

Інститут рослинництва ім. В.Я.Юр'єва НААН

(057)392-12-85

(057)779-84-16

(0572)90-02-66

Науковий керівник завдання, завідувача лабораторією – **Чернобай Лариса Миколаївна**, канд. сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

Козубенко Леонід Васильович - головний науковий співробітник, доктор сільськогосподарських наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України
